

Ruta Patrimoni Industrial Ceràmic

Urbanisme i indústria

El raval de Sant Roc: l'urbanisme d'una societat industrial

La población es agradable y de buen aspecto. Sus casas, bien construidas, espaciosas y limpias. Las calles, sin pavimento, tortuosas y algunas desniveladas.

Sarthou, C. (1913): Geografía General del Regne de Valencia: Provincia de Castelló.



En l'espai que ocupa des de 1983 la plaça de l'Ajuntament i la Casa de la Vila va estar la Bassa de la Vila, que rebia les aigües procedents de l'embassament situat uns quilòmetres més amunt, al costat de la pedania de la Foia, a través de la sèquia major. A més del seu ús per a reg i com safareigs públics, la Bassa de la Vila també proveïa d'aigua a algunes terrisseries dels segles XVIII i XIX, situades a l'entorn de la plaça de Sant Roc i el carrer Arquebisbe Gasch.

Les primeres fàbriques del segle es van instal·lar al Sud del nucli urbà (La Progressiva, L'Esmeralda, Gaya, La Paloma, Sanchis, Gómez) i van condicionar el creixement urbanístic cap a aquesta zona, creant incipients barris obrers sobretot a partir de 1960. En les últimes dècades del segle XX algunes d'aquestes fàbriques van tancar i altres es van traslladar a polígons més amplis i ben equipats. Els solars es van transformar en sòl urbà i van ser la base del creixement de l'Alcora en aquests anys

La Progresiva

En 1903, Salvador Cotanda Álvaro funda al carrer Arquebisbe Gasch la primera fàbrica de taulells de l'Alcora: La Progresiva. Poc després es va fer càrrec de l'empresa la seva vídua, Rosario Aguilera. Comptava també amb una secció de vaixel·la. La Progresiva ocupava un magnífic edifici amb façana rematada per dues torres, que va ser enderrocat a principis de la dècada de 1990.



Portal de Piquera

Un altre element distintiu d'aquesta zona és el Portal de Piquera, que no pertany a les muralles medievals de l'Alcora sinó que es va construir el 1756 per la unió de 2 habitatges confrontants, amb l'obligació de deixar espai suficient per passar qualsevol càrrega de blat, llenya per a forns d'olles i càntrils i qualsevol altra d'un vagage sol, mantenint-lo sempre en el seu mateix estat. Aquesta cita ens indica l'existència d'activitat terrissera a les proximitats.